

Reactie namens het Algemeen Bestuur op meerdere bezwaarschriften (zie bijlagen) gericht tegen het besluit van 13 augustus 2015 om de aanvraag omgevingsvergunning voor het plaatsen van drie kunstwerken in de groenstrook van de Theophile de Bockstraat te verlenen.

Bezwaardossier: 2015-261
OLO-nummer: 1764009
Bezwaarden: zie bijlagen
Hoorzitting: 12 november 2015

Voorgeschiedenis:

zie omgevingsvergunning pag. 4 (vanaf "Inleiding") en pag. 5

Vergunningprocedure:

20-04-2015	ontvangen aanvraag omgevingsvergunning
30-04-2015	publicatie aanvraag
01-06-2015	verzoek aanvullende gegevens
12-06-2015	beslistermijn verdaagd met 6 weken
22-06-2015	aanvrager akkoord met opschorting beslistermijn van 3 weken
29-06-2015	alsmede 13/14-07-2015 en 3-08-2015 ontvangst aanvullende gegevens
13-08-2015	besluit tot verlenen omgevingsvergunning
21-08-2015	ontvangen aangepast rapport Keurmerkinstituut
29-08-2015 t/m 24 september 2015	ontvangst meerdere (101) bezwaarschriften
09-10-2015	ontvangst aanvullende gronden mw. B. Krot

Op 20-04-2015 is door de heer A. Kalthoff namens Stadsdeel Zuid een omgevingsvergunning aangevraagd voor het kunstwerk Westlandwells. Het kunstwerk bestaat uit drie kunstwerken die worden geplaatst in de groenstrook van de Theophile de Bockstraat.

Het betreft de volgende activiteiten:

- 'Het bouwen van een bouwwerk (artikel 2.1 lid 1 onder a van de Wabo);
- het gebruik van gronden of bouwwerken in strijd met planologische regeling, (artikel 2.1, lid 1, onder c van de Wabo);

Bij besluit van 13-08-2015 is de gevraagde vergunning verleend. In de omgevingsvergunning is op pagina 5 onder "Kunstwerk" een omschrijving van het Kunstwerk gegeven. In bijlage 6 behorend bij de omgevingsvergunning is uitgebreide informatie over het kunstwerk opgenomen.

In de periode 29-08-2015 t/m 24-09-2015 is door meerdere omwonenden bezwaar gemaakt. De ingediende bezwaarschriften betreffen (voornamelijk) 2 typen standaard bezwaarschriften

Bezwaren

De 2 typen standaard bezwaren luiden als volgt:

Standaardbezwaarschrift 1:

Aanhef: Stop stroboscooplicht bij woningen

- Nieuwe vergunning voor stroboscopische lichtinstallaties in de Bockstraat
- Projecties op hoge witte betonblokken (tot 2 meter 80)
- Onderzoek nagelaten op effecten lichtvervuiling en lichtgevoelige epilepsie
- Plaatsing gepland in september 2015
- Het licht projecteert iedere avond, nacht en ochtend gedurende 10 jaar
- Strijdig met het bestemmingsplan, het is een groen-voorziening

Bezwaargrond 1 staat voorgedrukt:

1. **het licht kan bij mij of mijn familie tot gezondheidsklachten leiden**
2. verder... (aangevuld door individuele bezwaarden, zie hierna)

Standaardbezwaarschrift 2:

Aanhef: Voorkom onveilige speel-omgeving

- De gemeente wil toch installaties plaatsen bij de speeltuin en de koeienwei

- Van hoge, gladde, spierwitte betonblokken die uitdagen om op te spelen
- Niet gecertificeerd voor veiligheid bij klimmen en vallen
- Plaatsing gepland in september 2015

Bezwaargrond 1 staat voorgedrukt:

1. **Het bouwwerk dient gecertificeerd te zijn voor veiligheid bij klimmen, klauteren en vallen. Op alle locaties spelen veel kinderen. In de vergunning wordt certificatie door de gemeente ten onrechte niet nodig gevonden. "kinderen kunnen zelf inschatten dat het gevaarlijk is erop te klimmen" , aldus de gemeente.**
2. verder... (aangevuld door individuele bezwaarden, zie hierna)

De overige **gronden van bezwaar** (ingevuld onder punt 2 van de standaardbezwaarschriften en /of naar voren gebracht in een aantal separaat ingediende bezwaarschriften) luiden, kort samengevat, als volgt:

-
3. **het kunstwerk valt niet onder artikel 4 lid 3 Bor**
 4. **aantasting van de groenstrook door plaatsing kunstwerken, strijd met het bestemmingsplan**
 - (licht) vervuiling van het groen / verstoort het vrije uitzicht op groen / water
 - kunstwerk nodigt uit tot graffiti / vervuiling en trekt hangjongeren aan
 - stadsdeel geeft geen inzage in onderhoudsplan en budget.
 - (potentiële) waardevermindering van de woning door aantasting uitzicht
 5. **kunstwerk past niet in de omgeving**
 - beeld steekt af qua uiterlijk bij omliggende bebouwing (jaren 30 buurt)
 - beton in een groene omgeving is niet esthetisch
 - kunstwerk is te groot en lelijk
 6. **lichthinder door plaatsing kunstwerken**
 - Geen onderzoek gedaan naar lichthinder voor de omgeving, terwijl dat wel een ruimtelijk aspect is dat had moeten worden meegewogen bij de totstandkoming van het besluit.
 - knipperend licht veroorzaakt (semi) epileptische aanvallen
 - licht zal rechtstreeks in woonkamer schijnen, hetgeen leidt tot aantasting van het woongenot en verstoring slaappatroon
 7. **invloed op verkeersveiligheid**
 - geen onderzoek gedaan naar effect van het licht op de verkeersveiligheid
 - gevaar voor fietsers, belangrijke verkeersader met – ook na herprofilering - gevaarlijke onoverzichtelijke bochten
 8. **geen behoefte aan kunstwerken**
 - onnodig verbruik stroom, niet duurzaam, milieuvervuilend, onnatuurlijk
 - meer behoefte aan natuurlijke speelvoorzieningen (hout, touwen) voor kinderen dan aan kunstwerk dat snel vervalt, vies en lelijk wordt
 - meer behoefte aan ondergrondse vuilcontainers
 - geld kan beter besteed worden aan sociale zaken, zoals zorg voor ouderen
 - de kunstwerken voegen niets toe, nutteloos en geldverkwisting
 - enquête onder bewoners heeft uitgewezen dat er geen draagvlak is bij bewoners. Dit wordt door bestuurders genegeerd. Besluitvorming is ondemocratisch geweest.

Ontvankelijkheid

Op grond van artikel 6:8 Algemene wet bestuursrecht (Awb) vangt de termijn voor het indienen van een bezwaarschrift aan met ingang van de dag na die waarop het besluit is bekendgemaakt. Bekendmaking van een omgevingsvergunning geschiedt door verzending van het besluit aan aanvrager (artikel 3:41 Awb). De bezwaartermijn bedraagt zes weken (artikel 6:7 Awb). Een bezwaarschrift dient binnen de zes weken termijn te worden ingediend en verder te voldoen aan de eisen gesteld in artikel 6:5 Awb. Er is een 30-tal bezwaarschriften (zie bijlagen) waarbij uw commissie wordt gevraagd te adviseren met betrekking tot de ontvankelijkheid.

Relevante wet- en regelgeving

Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo)

Artikel 2.1, eerste lid onder a van de Wabo bepaalt dat het verboden is zonder omgevingsvergunning een project uit te voeren, voor zover dat geheel of gedeeltelijk bestaat uit het bouwen van een bouwwerk.

Artikel 2.1, eerste lid onder c van de Wabo bepaalt dat het verboden is zonder omgevingsvergunning een project uit te voeren, voor zover dat geheel of gedeeltelijk bestaat uit het gebruiken van gronden of bouwwerken in strijd met een bestemmingsplan.

Artikel 2.10 van de Wabo luidt:

1. Voor zover de aanvraag betrekking heeft op een activiteit als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder a, wordt de omgevingsvergunning geweigerd indien:
 - a. de aanvraag en de daarbij verstrekte gegevens en bescheiden het naar het oordeel van het bevoegd gezag niet aannemelijk maken dat het bouwen van een bouwwerk waarop de aanvraag betrekking heeft, voldoet aan de voorschriften die zijn gesteld bij of krachtens een algemene maatregel van bestuur als bedoeld in artikel 2 of 120 van de Woningwet;
 - b. de aanvraag en de daarbij verstrekte gegevens en bescheiden het naar het oordeel van het bevoegd gezag niet aannemelijk maken dat het bouwen van een bouwwerk waarop de aanvraag betrekking heeft, voldoet aan de voorschriften die zijn gesteld bij de Bouwverordening of, zolang de Bouwverordening daarmee nog niet in overeenstemming is gebracht, met de voorschriften die zijn gesteld bij een algemene maatregel van bestuur als bedoeld in artikel 8, achtste lid, van de Woningwet dan wel bij of krachtens een algemene maatregel van bestuur als bedoeld in artikel 120 van die wet;
 - c. de activiteit in strijd is met het bestemmingsplan, de beheersverordening of het exploitatieplan, of de regels die zijn gesteld krachtens artikel 4.1, derde lid, of 4.3, derde lid, van de Wet ruimtelijke ordening;
 - d. het uiterlijk of de plaatsing van het bouwwerk waarop de aanvraag betrekking heeft, met uitzondering van een tijdelijk bouwwerk dat geen seizoensgebonden bouwwerk is, zowel op zichzelf beschouwd als in verband met de omgeving of de te verwachten ontwikkeling daarvan, in strijd is met redelijke eisen van welstand, beoordeeld naar de criteria, bedoeld in artikel 12a, eerste lid, onder a, van de Woningwet, tenzij het bevoegd gezag van oordeel is dat de omgevingsvergunning niettemin moet worden verleend;
 - e. (n.v.t.).
2. In gevallen als bedoeld in het eerste lid, onder c, wordt de aanvraag mede aangemerkt als een aanvraag om een vergunning voor een activiteit als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder c, en wordt de vergunning slechts geweigerd indien vergunningverlening met toepassing van artikel 2.12 niet mogelijk is.

Artikel 2.10 van de Wabo bevat een limitatief imperatief stelsel. Dit betekent dat wanneer er een of meer weigeringsgronden zicht voordoen, de omgevingsvergunning moet worden geweigerd. Omgekeerd is het zo dat wanneer er zich geen weigeringsgronden voor doen, de vergunning moet worden verleend.

Ingevolge artikel 2.10, eerste lid, aanhef en onder c, van de Wabo wordt de omgevingsvergunning voor zover de aanvraag betrekking heeft op een activiteit als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder a, geweigerd indien de activiteit in strijd is met het bestemmingsplan (...).

Ingevolge het tweede lid van voormeld artikel wordt de aanvraag in gevallen als bedoeld in het eerste lid, onder c, mede aangemerkt als een aanvraag om een vergunning voor een activiteit als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder c, en wordt de vergunning slechts geweigerd indien vergunningverlening met toepassing van artikel 2.12 niet mogelijk is.

In artikel 2.12 lid 1 is bepaald dat de omgevingsvergunning slechts kan worden verleend, voor zover de aanvraag betrekking heeft op een activiteit als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder c,:

a. indien de activiteit in strijd is met het bestemmingsplan of de beheersverordening:

1°. met toepassing van de in het bestemmingsplan of de beheersverordening opgenomen regels inzake afwijking,

2°. in de bij algemene maatregel van bestuur aangewezen gevallen, of

3°. indien de activiteit niet in strijd is met een goede ruimtelijke ordening en de motivering van het besluit een goede ruimtelijke onderbouwing bevat;

In artikel 4 lid 3 bijlage II van het Besluit omgevingsrecht (Bor) is opgenomen dat voor verlening van een omgevingsvergunning voor een activiteit als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder c, van de wet waarbij met toepassing van artikel 2.12, eerste lid, onder a, onder 2°, van de wet van het bestemmingsplan of de beheersverordening wordt afgeweken, in aanmerking komt:

“een bouwwerk, geen gebouw zijnde, of een gedeelte van een dergelijk bouwwerk, mits wordt voldaan aan de volgende eisen: a. niet hoger dan 10 m, en b. de oppervlakte niet meer dan 50 m²

Het project valt onder artikel 4 lid 3 bijlage II van het Bor op basis waarvan het mogelijk is om af te wijken van de bepalingen van het bestemmingsplan (artikel 2.12 lid 1 onder a sub 2 van de Wabo). Voor de afwijkingsbevoegdheid, zoals hierboven genoemd onder 2°, zijn beleidsregels vastgelegd in de beleidsnotitie ‘*Omgevingsvergunning A2 voor het snel afhandelen van afwijkingsbesluiten voor omgevingsvergunningen*’ (hierna: beleidsregels).

In deze beleidsregels is in paragraaf 4.4 opgenomen dat voor enkele categorieën uit artikel 4 bijlage II van het Bor geen beleidsregels zijn vastgesteld. Voor die categorieën, waaronder “bouwwerken geen gebouw zijnde” is maatwerk vereist. Onderhavige aanvraag betreft een geval waarvoor maatwerk is vereist. Daartoe is een ruimtelijke afweging opgesteld en deze is opgenomen in de omgevingsvergunning.

Algemene wet bestuursrecht

In artikel 7:15 lid 2 Algemene wet bestuursrecht is opgenomen dat de kosten, die de belanghebbende in verband met de behandeling van het bezwaar redelijkerwijs heeft moeten maken, door het bestuursorgaan uitsluitend worden vergoed op verzoek van de belanghebbende voorzover het bestreden besluit wordt herroepen wegens aan het bestuursorgaan te wijten onrechtmatigheid.

Bestemmingsplan

Ter plaatse is van kracht het bestemmingsplan “Hoofddorpplein- en Schinkelbuurt”.

Heroverweging

Vooraf wordt opgemerkt dat het Algemeen Bestuur zich bewust is van bepaalde zorgen die bestaan bij bezwaarden rondom het besluit tot plaatsing van het kunstwerk (veiligheid voor kinderen, verkeersveiligheid, vrees voor lichthinder, vrees voor graffiti /hangjongeren).

In deze heroverweging wordt, net als in het besluit tot het verlenen van de omgevingsvergunning, getoetst aan de criteria zoals opgenomen in de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo), het geldende toetsingskader voor aanvragen omgevingsvergunning.

Daarbij zal per toetsingsgrond zo concreet mogelijk worden aangegeven op basis waarvan het Algemeen Bestuur van oordeel is dat voldaan wordt aan de eisen zoals gesteld in de Wabo en een toelichting worden gegeven op wat voor manier aandacht is besteed aan de zorgen van omwonenden. Het is daarbij belangrijk te benadrukken dat aangevoerde bezwaargronden die niet zien op het geldende toetsingskader (zoals de bezwaargronden zoals genoemd onder punt 8, pag 2) in deze bezwaarprocedure geen rol kunnen spelen.

- Artikel 2.10 lid 1 onder a en b Wabo (toets Bouwbesluit en bouwverordening).

Het is aannemelijk dat het bouwplan voldoet aan de relevante bepalingen van de bouwverordening Amsterdam 2013 en van het Bouwbesluit 2012.

Artikel 2.16 en artikel 2.20 van het Bouwbesluit, waarin is vastgelegd dat het te bouwen bouwwerk voldoende voorzieningen bevat, waardoor het vallen van een vloer zo veel mogelijk wordt voorkomen en ter voorkoming van het overklauteren bij dergelijke voorzieningen geen opstapmogelijkheden

tussen 0,2 en 0,7 meter mogen zijn, zijn in het onderhavige geval niet van toepassing, aangezien er geen sprake is van een constructie met trapvormige vloer(en). Gelet op het feit dat de kunstwerken in de openbare ruimte worden geplaatst moeten deze wel veilig zijn. Het kunstwerk is geen speeltoestel en daarom is certificering op grond van het "Warenwetbesluit Attractie – en Speeltoestellen" (hierna: WAS) niet vereist.

Om de veiligheid te beoordelen is wel aansluiting gezocht bij de criteria zoals opgenomen in de WAS en heeft het Keurmerkinstituut op 24 juni 2015 (ingekomen op 29 juni 2015) geadviseerd over de veiligheid van de kunstwerken. Het Keurmerkinstituut is een onafhankelijke en erkende instantie. Daarbij zijn door het Keurmerkinstituut een aantal aanbevelingen gedaan. Deze aanbevelingen zijn overgenomen en het ontwerp van de kunstwerken is conform de aanbevelingen aangepast. Vervolgens is op 7 augustus 2015 (ingekomen 21 augustus 2015, derhalve ná datum vergunningverlening d.d. 13 augustus 2015) een aangepast rapport van het Keurmerkinstituut ontvangen, waarin specifiek per kunstwerk de hoogte van de blokken is aangegeven met de bijbehorende veiligheidstoets. De eindconclusie luidt dat de kunstwerken met de genoemde aanpassingen zonder problemen voor de veiligheid kunnen worden toegepast in de openbare ruimte. Het Algemeen Bestuur neemt deze conclusie over en in het kader van deze heroverweging wordt het rapport van het Keurmerkinstituut d.d. 7 augustus 2015 door het Algemeen Bestuur toegevoegd aan de beslissing op bezwaar als nadere motivering van de omgevingsvergunning voor wat betreft de veiligheid van de kunstwerken.

- Artikel 2.10 lid 1 onder c (Bestemmingsplan)

De gronden waarop de kunstwerken zijn gesitueerd, hebben de bestemming "Groen" (G) De gronden waarop de projectorpalen zijn gesitueerd hebben de bestemming "Verkeer-Verblijf" (V-V) (locatie 1), "Groen" (G) (locatie 2), "Verkeer" (V) (locatie 3).

De videoprojectoren staan op palen met een hoogte van 5 meter. Op de genoemde bestemmingen mogen bouwwerken, geen gebouw zijnde, ten dienste van de bestemming worden gebouwd met een maximale bouwhoogte van 6 meter.

De aanvraag voor het plaatsen van drie kunstwerken op bovengenoemde bestemmingen is in strijd met het bestemmingsplan, aangezien de kunstwerken met bijbehorende videoprojectoren niet ten dienste van de bestemming staan.

Op grond van artikel 4 lid 3 van bijlage II van het Bor is het mogelijk om van de bepalingen van het bestemmingsplan af te wijken.

In de omgevingsvergunning is een uitvoerige beschrijving van de voorgeschiedenis en totstandkoming van dit kunstproject opgenomen en een ruimtelijke onderbouwing gegeven op basis waarvan wordt besloten om af te wijken van de bepalingen van het bestemmingsplan. Deze beschrijving en ruimtelijke onderbouwing worden in het kader van de heroverweging als ingelast beschouwd en hierna verder aangevuld.

Communicatie:

Door het stadsdeel is sinds eind 2014 actief met bewoners gecommuniceerd over de stappen in het proces, waaronder de aanvraag omgevingsvergunning. Er is in februari 2015 een bewonersavond georganiseerd met een toelichting op het project en de mogelijkheid voor reacties.

Bewoners zijn actief geïnformeerd over de nieuwe aanvraag omgevingsvergunning en daarbij gewezen op de mogelijkheden om in het kader van de aanvraag omgevingsvergunning zienswijzen / bezwaarschrift in te dienen. Omwonenden hebben vervolgens zienswijzen ingediend, waarop in de omgevingsvergunning is ingegaan. Tegen de verleende omgevingsvergunning zijn bezwaarschriften ingediend, welke in onderhavige procedure worden behandeld.

Het Algemeen Bestuur is van mening dat de communicatie omtrent de procedure omgevingsvergunning zorgvuldig heeft plaatsgevonden en betreurt het dat sommige omwonenden dat niet zo hebben ervaren. Bezwaarden zijn niet geschaad in hun belangen, deze zijn naar voren gebracht tijdens de vergunningprocedure en eveneens in onderhavige bezwaarprocedure.

Verkeersveiligheid:

Net als bezwaarden vindt het Algemeen Bestuur verkeersveiligheid zeer belangrijk en deze dient dan ook te worden gewaardborgd.

Vanuit dat oogpunt zijn er aanpassingen gedaan in de locatie van 1 kunstwerk "Waterval". Deze locatie is verplaatst en op de nieuwe locatie is er geen sprake van belemmering van een zichtlijn en levert het geen gevaar op voor de fietsveiligheid.

In de omgevingsvergunning is bovendien opgenomen dat in de zomer alle kruisingen op het fietspad in de Theophile de Bockstraat worden aangepast om de fietsveiligheid op dit druk bereden fietspad te verbeteren. Deze aanpassingen hebben inmiddels plaatsgevonden.

Verder heeft een beoordeling van de situatie plaatsgevonden door de Commissie voor de Verkeersveiligheid stadsdeel Zuid op 28 mei 2015, waarbij is gemotiveerd dat er vanuit het oogpunt van verkeersveiligheid geen bezwaar bestaat tegen de plaatsing van de kunstwerken.

"De drie kunstwerken staan op afstand van het fietspad. De kunstwerken staan niet in een of andere zichtlijn waardoor tegemoetkomende of elkaar kruisende fietsstromen elkaar niet zouden opmerken.

De kunstwerken bewegen zelf niet, er worden slechts bewegende beelden geprojecteerd. Omdat ze op relatief ruime afstand liggen van het fietspad moet dit geen aandachttafleidende werking hebben, zodanig dat de rijtaak van de fietsers negatief wordt beïnvloed. In het gehele stad zijn allerlei objecten te vinden die de aandacht zouden kunnen afleiden van de rijtaak, zoals reclame-uitingen/mupi's, obstakels, bomen, vuilnisbakken, geparkeerde voertuigen, maar ook bewegende andere verkeersdeelnemers en voertuigen. Daar wordt ook niet van gezegd dat ze gevaarlijk zijn omdat ze aandacht vragen van de verkeersdeelnemers. Kortom: geen bezwaar vanuit oogpunt van verkeersveiligheid."

Gelet op de aanpassing van 1 locatie van het kunstwerk, de verbeteringen die zijn aangebracht voor het gehele fietspad en de beoordeling van de invloed van plaatsing van het kunstwerk op de verkeersveiligheid door een deskundige commissie is het Algemeen Bestuur van oordeel dat de verkeersveiligheid voldoende is gewaarborgd.

Veiligheid voor kinderen:

Ook aan dit aspect wordt door het Algemeen Bestuur veel waarde gehecht.

Zoals eerder genoemd is de aanvraag voorgelegd aan het Keurmerkinstituut. Dit instituut heeft het kunstwerk beoordeeld op basis van criteria uit het WAS, terwijl de kunstwerken niet vallen onder het WAS. De door het Keurmerkinstituut voorgestelde aanpassingen zijn overgenomen en de elementen zijn daarop aangepast (scherpe randen tot 1,80 meter hoog worden afgerond en één blok wordt aangepast zodat overstappen niet meer mogelijk is). Met die aanpassingen worden de kunstwerken door het Keurmerkinstituut als veilig beschouwd. Het Algemeen Bestuur is van mening dat de rapporten van het Keurmerkinstituut zorgvuldig tot stand zijn gekomen en neemt het oordeel van deze op dit gebied deskundige instantie over.

Lichtintensiteit:

Veel zorgen van bezwaarders richten zich op de lichtintensiteit van het kunstwerk. Zij vrezen voor lichthinder en de effecten van het licht op de gezondheid.

In het kader van de ruimtelijke afweging dient te worden onderzocht of sprake is van lichthinder voor omwonenden.

In de omgevingsvergunning is aangegeven dat de projectie elementen (midden) in het park zijn geplaatst en niet frontaal geplaatst zijn tegenover bebouwing zodat gevels en/of ramen niet direct worden aangelicht. Verder is in bijlage 6 (p.53) behorend bij de omgevingsvergunning in een toelichting op het filmbeeld aangegeven dat het gaat om vertraagde beelden, tot aan ultra slowmotion. Er worden rustige en vloeiende beelden geprojecteerd in natuurlijke kleuren.

Op basis van de wijze van plaatsing van het kunstwerk (midden) in het park, de relatief grote afstand tot de bebouwing (zie bijvoorbeeld doorsnede behorend bij omgevingsvergunning pag. 20), vertraagde / slowmotion beelden worden getoond in natuurlijke kleuren en het gegeven dat de betonnen elementen het geprojecteerde licht niet weerkaatsen is in het kader van de vergunningprocedure geconcludeerd dat het niet aannemelijk is dat het kunstwerk lichthinder en/of aantasting van het woongenot zal veroorzaken.

Om bovenstaande afwegingen verder inzichtelijk te maken en in heroverweging nader te onderbouwen is aan een extern bureau (AV Consulting, o.a. gespecialiseerd in onderzoek naar lichthinder) gevraagd om een onderzoek uit te voeren omtrent de lichtintensiteit van het kunstwerk en de invloed daarvan op omliggende bebouwing.

Voorafgaand aan de bespreking daarvan wordt opgemerkt dat in wettelijke regelgeving geen concrete normen zijn opgenomen om lichthinder vast te kunnen stellen. In het Activiteitenbesluit Milieubeheer is alleen een kapstokartikel opgenomen (artikel 2.1 lid 2 onder h) met betrekking tot het voorkomen van o.a. lichthinder. Het Activiteitenbesluit is echter alleen van toepassing op inrichtingen en derhalve in onderhavig geval niet van toepassing.

In de toelichting op het Activiteitenbesluit is opgenomen dat voor de vaststelling of er sprake is van lichthinder de "Algemene Richtlijnen betreffende lichthinder" van de Nederlandse Stichting voor Verlichtingskunde (NSVV) als uitgangspunt worden gehanteerd. De richtlijnen betreffende lichthinder van de NSVV bestaan uit een algemeen deel 1 met grenswaarden voor sportverlichting, en aanvullende delen 2, 3 en 4 voor respectievelijk terreinverlichting, aanstraling gebouwen en reclameverlichting. In het lichtonderzoek dat is uitgevoerd door AV Consulting is - net zoals dat wordt gedaan bij een onderzoek naar lichthinder in het kader van het Activiteitenbesluit - aansluiting gezocht bij de door de NSVV opgestelde richtlijnen betreffende lichthinder.

AV Consulting concludeert in het 'Lichtonderzoek kunstwerk Westlandwells' d.d. 5 november 2015 (zie bijlage bij deze reactie) dat wordt voldaan aan de grenswaarden die de Nederlandse Stichting voor Verlichtingskunde (NSVV) heeft opgesteld.

De definitie van lichthinder volgens de NSVV luidt als volgt:

Het ten gevolge van een buitenverlichtingsinstallatie ontstaan van ongewenste visuele neveneffecten, bij meer dan een nader bepaald percentage van personen, buiten de groep van personen waarvoor de verlichtingsinstallatie oorspronkelijk bestemd is.

De richtlijnen geven criteria voor het bepalen van lichthinder op mensen die in de omgeving verblijven. Op pagina 2 van het rapport zijn de toegestane grenswaarden aangegeven. In onderhavig geval zijn de normen voor stedelijk gebied (E3) van toepassing (10 lux en 10000 Candela per armatuur van 07.00 uur - 23.00 uur, en 2 lux en 1000 Candela per armatuur van 23.00 uur - 07.00 uur).

Voor de beoordeling is uitgegaan van de dichtstbijzijnde woningen, op 20 meter afstand van de lichtbron en het verlichte kunstwerk. Geconcludeerd wordt dat er op een afstand van 20 meter en beoordelingshoogte van 1,5 meter, geen licht van de projector overblijft. Uitgaande van nog 1% strooielicht buiten de lichtbundel, wordt met dezelfde uitgangspositie (20 meter afstand en 1,5 meter hoog) een verticale verlichtingssterkte gemeten van 0,7 lux, hetgeen ruimschoots voldoet aan de grenswaarden voor zowel overdag als 's nachts. Voor een verdere toelichting wordt verwezen naar de inhoud van het rapport.

Met betrekking tot de door bezwaarden gevreesde stroboscopische effecten het volgende.

In het rapport van AV consulting is aangegeven dat volgens de NSVV richtlijn deel 3 het gebruik van wisselende (licht) effecten door middel van verandering van kleur, richting en/of intensiteit is toegestaan in zone E3 (stedelijk gebied). Knipperen (aan/uit) is acceptabel geacht in een frequentie die niet interfererend is met (verkeers) signalering en bij voorkeur lager is dan 1 Hz.

AV consulting is van oordeel dat het in het onderhavige geval gaat om overvloeiende effecten (frames) met lage oppervlakte luminantie die niet onder knipperen valt en acht stroboscopische effecten daarom niet aan de orde.

Uit het rapport van AV Consulting blijkt dat het kunstwerk geen lichthinder oplevert voor omwonenden. Het Algemeen Bestuur neemt het rapport van AV Consulting over en in het kader van deze heroverweging wordt het rapport van AV Consulting d.d. 5 november 2015 door het Algemeen Bestuur toegevoegd aan de beslissing op bezwaar als nadere motivering van de omgevingsvergunning voor wat betreft de aanvaardbaarheid van de lichtintensiteit van de kunstwerken.

Onderhoud:

Gelet op het feit dat er speciaal budget is gereserveerd voor onderhoud van het kunstwerk, er actief toezicht zal worden gehouden door het stadsdeel op de locaties is de continuïteit van het kunstwerk gewaarborgd en deelt het Algemeen bestuur de vrees van bezwaarden niet dat het kunstwerk niet zal worden onderhouden.

Ruimtelijke kwaliteit:

De Theophile de Bockstrook heeft een gewijzigde functie gekregen, o.a. door de bouw van de multifunctionele "Brede school". Het geheel heeft een meer parkachtige, stedelijke uitstraling gekregen. Elementen zoals kunstuitingen passen daarbij en vormen een belangrijk onderdeel van het parkontwerp. Ze geven een extra kwaliteitsimpuls aan het park en vergroten de aantrekkelijkheid en verblijfswaarde voor verschillend publiek. In dit kader wordt ook verwezen naar de toelichting op het vigerende bestemmingsplan Hoofddorpplein- en Schinkelbuurt, waarin is opgenomen dat het doel van de herinrichting van de Theophile de Bockstrook is om de bestaande waarden te behouden en te versterken, knelpunten op te lossen en nieuwe kwaliteiten aan het gebied toe te voegen. Het Algemeen Bestuur is van mening dat het plaatsen van het kunstwerk aansluit bij deze uitgangspunten. Gelet op de gewijzigde functie van de groenstrook en de directe omgeving naar een meer stedelijk gebied is het ruimtelijk aanvaardbaar dat een afwijkingbesluit wordt genomen om het kunstwerk in afwijking van de vigerende bestemming te plaatsen. Daarbij is het belangrijk te vermelden dat de totale bebouwde oppervlakte van het kunstwerk 7,4 m2 bedraagt, welke verdeeld wordt over drie locaties, waardoor er een relatief klein beslag wordt gelegd op de groenstrook.

- Artikel 2.10 lid 1 onder d (Welstand)

De Commissie voor Welstand en Monumenten Amsterdam (hierna: CWM) heeft op 20 mei 2015 positief geadviseerd op de aanvraag met de volgende motivering:

"Planomschrijving

De aanvraag betreft het voorstel voor het plaatsen van een drietal sculpturen in het plantsoen aan de Theophile de Bockstraat, de Theophile de Bockstrook. Het project van Femke Schaap bestaat uit een drietal ensembles van rechthoekige witte betonnen blokken waarop drie verschillende video's van 'virtuele fontein' geprojecteerd worden: WEstLANDwells. De blokken uit wit beton krijgen aan de achterzijde - waar de projectie niet zichtbaar is - een geëtsde structuur die refereert naar de projectie. Het voorstel is in 2012 al een keer ter advisering voorgelegd. Het betreft nu een nieuwe aanvraag in verband met de wijziging van de positie van twee van de drie kunstwerken.

Beoordeling

In maart 2012 heeft de commissie positief geadviseerd op de uitwerking, materialisering en verschijningsvorm van het kunstwerk. Daarbij is geconstateerd dat er een 'garantie' is voor de duurzaamheid van het kunstwerk. Regelmatige controle van het functioneren van de techniek en onderhoud van de betonnen elementen zijn opgenomen in het ontwerp en het budget voor het kunstwerk. De kunstwerken aan zich worden in deze beoordeling dan ook buitenbeschouwing gelaten. De twee nieuwe locaties 1 en 2 betreffen beperkte verschuivingen op de locatie waarbij de relatie ten opzichte van weg, fiets- en voetpad geoptimaliseerd is. Ook de positionering ten opzichte van het bestaande groen is passend. Met deze posities kan - al is de lichtsterkte beperkt - een bijdrage geleverd worden aan de sociale veiligheid in het plantsoen."

De CWM heeft in het kader van de in 2012 verleende omgevingsvergunning op 14 maart 2012 al positief geadviseerd op de aanvraag (zie bijlage voor het advies d.d. 14 maart 2012).

De CWM bestaat uit deskundigen welke juist uit hoofde van hun deskundigheid het stadsdeel adviseert over bouw aanvragen.

Volgens vaste jurisprudentie mag aan een advies van een welstandscommissie in beginsel doorslaggevende betekenis worden toegekend tenzij het advies naar inhoud of wijze van totstandkoming zodanige gebreken vertoont dat dit niet aan het oordeel ten grondslag mag worden gelegd. Het overnemen van een welstandsadvies behoeft in beginsel geen nadere toelichting.

Het Algemeen Bestuur heeft geen reden om te twifelen aan de totstandkoming en deskundigheid van het welstandsadvies en ziet in hetgeen door bezwaarders naar voren is gebracht geen aanleiding hiervan af te wijken. Daarbij is tevens in aanmerking genomen dat bezwaarders geen deskundig tegenadvies hebben ingediend.

Met betrekking tot de aangevoerde gronden van bezwaar wordt het volgende opgemerkt.

Ad 1 en 6.

In de omgevingsvergunning is in het kader van de ruimtelijke afweging onder 'lichtintensiteit' (pagina 6) onderbouwd aangegeven dat het aannemelijk is dat het kunstwerk geen lichthinder veroorzaakt. Deze onderbouwing is in het kader van deze heroverweging aangevuld met een onderzoeksrapport van een extern, onafhankelijk bureau waaruit blijkt dat geen sprake is van lichthinder voor omwonenden aangezien voldaan wordt aan de grenswaarden zoals opgesteld door de NSVV. Ook

wordt in het rapport aangegeven dat AV Consulting van oordeel is dat geen sprake is van knipperend licht / stroboscopische effecten (zie hiervoor op pagina 6-7).
Het rapport van AV consulting wordt door het Algemeen Bestuur overgenomen.

Ad 2.

Zoals aangegeven door het Keurmerkinstituut is het kunstwerk geen speeltoestel dat valt onder de WAS omdat het niet op een speelterrein met onder het WAS vallende toestellen staat en het niet als hoofddoel heeft om er op te spelen; het betreft een kunstproject met lichtprojecties.

Deze uitleg vindt steun in de definitie die in de WAS is gegeven van een speeltoestel:

“een inrichting bestemd voor vermaak of ontspanning waarbij uitsluitend van zwaartekracht of van fysieke kracht van de mens gebruik wordt gemaakt”.

Niet het stadsdeel maar de WAS bepaalt derhalve of er sprake is van een speeltoestel waarvoor certificering is vereist. Ondanks het feit dat een certificering op grond van de WAS niet verplicht is, is het kunstwerk wel beoordeeld op veiligheid bij gebruik. Het Keurmerkinstituut heeft het kunstwerk – na enkele eerdergenoemde aanpassingen – beoordeeld als veilig. Aangezien een veiligheidstoets heeft plaatsgevonden biedt certificering geen feitelijke meerwaarde.

Het Algemeen Bestuur neemt de beoordeling door het Keurmerkinstituut - een op dit gebied deskundige en erkende instantie - over.

Ad 3.

Door één van de bezwaarden wordt gesteld dat geen afwijkingsbesluit kan worden genomen op grond van artikel 4 lid 3 Bor, aangezien de oppervlakte van de blokken op zich weliswaar minder is dan 50 m², maar het kunstwerk feitelijk de hele groenstrook beslaat door de getoonde projecties en een werkelijke oppervlakte heeft van enige honderden vierkante meters.

Deze stelling wordt door het Algemeen Bestuur niet gedeeld. Voor die uitleg is geen steun te vinden in de formulering van artikel 4 lid 3 Bor, noch in de toelichting op dit artikel. Het oppervlak van het kunstwerk betreft totaal 7,4 m², hetgeen ruimschoots valt binnen de toegestane 50 m².

Bovendien worden de projecties op de betonblokken specifiek en uitsluitend gericht op de betonblokken en vallen niet buiten het geprojecteerde oppervlak zodat van projecties op de gehele groenstrook geen sprake is.

Ad 4.

De geringe inbreuk op het groen is ruimtelijk aanvaardbaar gelet op de gewijzigde functie - meer stedelijke, parkachtige uitstraling - die de groenstrook heeft gekregen. Er blijft nog voldoende groen beschikbaar en het geprojecteerde licht is specifiek gericht op de betonblokken en niet op omliggend groen.

De vrees voor graffiti en hangjongeren bij het kunstwerk is een onzekere toekomstige gebeurtenis en kan om die reden geen rol spelen in de afweging bij deze omgevingsvergunning. Mocht in de toekomst blijken dat deze omstandigheden zich onverhoopt voordoen, dan zal het stadsdeel daar adequate maatregelen tegen nemen. Zoals eerder aangegeven is er onderhoudsbudget gereserveerd voor onderhoud van het kunstwerk gedurende tien jaar. De exacte hoogte van het onderhoudsbudget is naar de mening van het Algemeen Bestuur niet relevant voor de beoordeling van onderhavige omgevingsvergunning.

Ten aanzien van de door enkele bezwaarden gevreesde waardedaling van de woning wordt opgemerkt dat een eventueel verzoek om planschade buiten het bestek van deze zaak valt.

In de beantwoording van de zienswijzen (pagina 12, punt 11) is aangegeven dat geen recht bestaat op blijvend vrij uitzicht in een stedelijke omgeving. Daarbij is opgemerkt dat de verwachting is dat het kunstwerk door zijn geringe omvang en de afstand tot de omliggende bebouwing geen hinder zal veroorzaken. Er is in geen geval sprake van een onaanvaardbare aantasting van het uitzicht.

Ad 5.

Verwezen wordt naar hetgeen is vermeld over het advies van de Commissie voor Welstand en Monumenten op pagina 7 van deze reactie.

Ad 6.

Zie hierboven onder punt 1.

Ad 7.

Met betrekking tot het door bezwaarden gestelde dat er geen onderzoek is gedaan naar het effect van het licht op de verkeersveiligheid wordt het volgende opgemerkt.

De projecties richten zich uitsluitend op het kunstwerk en er is derhalve geen sprake van projecties naast het kunstwerk en/of richting verkeersdeelnemers.
Het is dan ook niet aannemelijk dat het specifiek op het kunstwerk geprojecteerde licht invloed zal hebben op de verkeersveiligheid.

Bovendien heeft de verkeerscommissie van stadsdeel Zuid advies gegeven over de invloed van het kunstwerk op de verkeersveiligheid en aangegeven geen bezwaar te hebben, aangezien de locaties op voldoende afstand staan van het fietspad en niet in een of andere zichtlijn staan waardoor tegemoetkomende of elkaar kruisende fietsstromen elkaar niet zouden opmerken.
Bovendien heeft afgelopen zomer herprofilering van het fietspad plaatsgevonden om deze veiliger te maken.

Het Algemeen Bestuur is van oordeel dat het advies van de verkeerscommissie zorgvuldig tot stand is gekomen en neemt dit over. Mede gelet op de verbeteringen die met betrekking tot het fietspad recent zijn uitgevoerd en het gegeven dat bezwaarden geen deskundig tegenadvies hebben ingediend, deelt het Algemeen Bestuur de vrees van bezwaarden voor verkeersonveilige situaties niet.

Ad 8. De aanvraag omgevingsvergunning wordt beoordeeld en getoetst zoals deze is ingediend. In onderhavig geval is sprake van een bestuurlijke keuze om het kunstwerk te realiseren. In de Wabo zijn geen bepalingen opgenomen waarbij nut, doel en/of noodzaak van de aanvraag een rol kunnen spelen. De aanvrager bepaalt wat onderwerp is van de aanvraag en vervolgens wordt beoordeeld of dit op grond van de Wabo ruimtelijk aanvaardbaar is. Deze toets heeft plaatsgevonden en heeft geleid tot het verlenen van de omgevingsvergunning. De door bezwaarden onder punt 8 aangevoerde gronden kunnen in deze bezwaarprocedure omgevingsvergunning niet worden meegewogen.

Gelet op bovenstaande is het Algemeen Bestuur van oordeel dat de omgevingsvergunning op juiste gronden is verleend en ziet geen aanleiding in hetgeen door bezwaarden is gesteld tot een ander oordeel te komen.

In het kader van het verzoek om vergoeding van de kosten ex artikel 7:15, tweede lid, van de Algemene wet bestuursrecht het volgende.
De kosten, die een belanghebbende in verband met de behandeling van het bezwaar redelijkerwijs heeft moeten maken, dienen door het bestuursorgaan te worden vergoed voor zover het bestreden besluit wordt herroepen wegens aan het bestuursorgaan te wijten onrechtmatigheid.
In het onderhavige geval wordt niet aan de voorwaarden van artikel 7:15 tweede lid van de Awb voldaan, zodat geen recht bestaat op proceskostenvergoeding.

Conclusie

Het Algemeen Bestuur is van oordeel dat op juiste gronden is besloten om af te wijken van het bestemmingsplan en de omgevingsvergunning te verlenen, en verzoekt u te adviseren het besluit van 13 augustus 2015 tot verlenen van een omgevingsvergunning voor het plaatsen van drie kunstwerken in de groenstrook van de Theophile de Bockstraat in stand te laten en het verzoek om proceskostenvergoeding van de heer R. Vriend af te wijzen.

Amsterdam, 9 november 2015